

2.1.6 Õpilase arengu ja õppimise toetamine ja hindamine (Kinnitatud 19.12.2012 ÕN otsus nr.2, muudatused kinnitatud 19.12.2016 ÕN nr.2 ja 22.12.2017 ÕN nr.2)

Õpilase arengu ja õppimise toetamiseks viiakse läbi hindamist. Varbla Koolis järgitakse õpilase hindamisel „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ § 29 sätestatut.

Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine.

Väljavõtte õpilase arengu ja õppimise toetamisest ja hindamisest on esitatud kooli kodulehel

1. Reguleerimisala

(1)Õpilase hindamise korraga sätestatakse Varbla Kooli õpilaste õpitulemuste, käitumise hindamine, hinnete ja hinnangute alusel õpilase järgmisse klassi üleviimine, täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmine.

2. Hindamise alused

(1)Õpitulemuste hindamine toimub põhikooli riikliku õppekava hindamise põhimõtete ja õpitulemusele esitatud nõuete, käesoleva korra ning neile põhineva kooli õppekava hindamise põhimõtete ja õpitulemustele esitatud nõuete alusel.

(2)Käitumise hindamine toimub riikliku õppekava nõuete, käesoleva korra ning neile põhinevate kooli õppekava ja kooli kodukorra nõuete alusel.

(3)Õpilasi hinnatakse numbriliselt viiepallisüsteemis alates 2. klassi I trimestrist. 1. klassis kasutatakse õpitulemuste hindamisel sõnalist hinnangut, mis aasta hinde panemisel viiakse üle numbriliseks viiepallisüsteemis hindeks.

(4)Õppeainetes, mis eeldavad erivõimel põhinevaid oskusi (kehaline kasvatus, muusika, kunst, töö- ja tehnoloogiaõpetus, käsitöö), ei eelistata hindamisel andekust, vaid õpilase püüdlikkust, osalemist õppeprotsessis ja teoreetilisi teadmisi. Tervislikest põhjustest lähtuvalt (nt kehalises kasvatuses) võib õpetaja anda õpilasele erinevaid õpiülesandeid ja nende alusel õpilast hinnata.

3. Hindamise eesmärk

(1)Õpitulemuste hindamise eesmärk on:

- 1) toetada õpilase arengut;
- 2) anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;

6) anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

(2) Käitumise hindamise eesmärk on:

1) suunata õpilasi järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorras kehtestatud nõudeid õpilase käitumisele

4. Teadmiste ja oskuste hindamise korraldus

(1) Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega.

(2) Teadmisi ja oskusi hindab klassi- või aineõpetaja.

(3) Teadmisi ja oskusi ning õpitulemusi hinnatakse õpilase suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel.

(4) Hinnatakse teadmiste ja oskuste omandatust. Lähtuvalt kooliastme ja õppeaine eripärast arvestatakse hindamisel:

- 1) omandatud teadmiste ja oskuste ulatust, õigsust, esituse täpsust ja loogilisust;
- 2) iseseisvust ja loovust teadmiste ning oskuste planeerimisel ja rakendamisel;
- 3) oskust oma teadmisi ning oskusi suuliselt ja kirjalikult väljendada;
- 4) vastuste õigsust, vigade arvu ja liiki;
- 5) praktilise töö teostust;

(5) Õpitulemusi hinnatakse numbriliselt (hinne) või sõnaliselt (hinnang).

(6) Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.

(7) Hindamine jaguneb:

- 1) õpiprotsessi hindamine - protsessi hinne või hinnang
- 2) kujundav hindamine – õppimise üksiktulemuste hindamine
- 3) kokkuvõttev hindamine – hinnete koondamine trimestri hinneteks ning nende koondamine aastahinneteks

(8) Õpilase arengu toetamiseks kasutatakse õppe kestel kujundavat hindamist, mis keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Kujundav hindamine kaasab õpilase enese ja kaaslaste hindamisse.

Kujundav hindamine juhib õpilase tähelepanu vajakajäämistele ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks.

Kujundav hindamine tõstab esile õpilase tugevaid külgi ning aitab kaasa õpilase arengule ja õpimotivatsiooni tõstmisele.

Kujundav hindamine annab tagasisidet ka õpetajale: vajadusel õppeülesannete korrigeerimine või diferentseerimine.

Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

5. Numbrilise hindamise skaala

(1) Numbriliselt hinnatakse õpitulemusi viiepallisüsteemis.

(2) **hindeg** „5 ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid, kui õpilase vastus on õige ja täielik, loogiline ja mõtestatud, praktilises tegevuses ilmneb omandatu iseseisev ja loov rakendamine;

(3) **hindeg** „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele, kui õpilase vastus on üldiselt õige, loogiline ja mõtestatud, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi, praktilises tegevuses jääb mõnel määral puudu iseseisvusest;

(4) **hindeg** „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus, kui õpilase vastus põhiosas on õige, põhioskused on omandatud, kuid teadmiste rakendamisel praktilises tegevuses esineb raskusi. Õpilane vajab juhendamist ja suunamist;

(5) **hindeg** „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus; ei suuda teadmisi rakendada ka suunamise ja juhendamise korral;

(6) **hindeg** „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

(7) Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindeg „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindeg „4” 75–89%, hindeg „3” 50–74%, hindeg „2” 20–49% ning hindeg „1” 0–19%.

(8) Lõikes (7) esitatud skaalast 5% üles- või allapoole moodustab piiritsooni, mille puhul õpetaja võib panna kas madalama või kõrgema hinde, arvestades:

- 1) töö mahtu;
- 2) ülesannete keerukust;

- 3) vigade arvu ja liiki;
- 4) õpilase võimeid ja jõupingutusi tulemuste saavutamiseks;

6. Kontrolltööde korraldamine ja hindamine

- (1) Kontrolltöö on ühe tervikliku aineosa käsitlemise järel nõutavatele õpitulemustele hinnangu andmine. Kontrolltöös hinnatakse kooli ainekavas määratud nõutavate õpitulemuste saavutatust.
- (2) Kontrolltöö hinded kantakse e-kooli eri tähistusega.
- (3) Kontrolltööd kavandatakse trimestri ulatuses.
- (4) Nõutavate õpitulemuste omandatuse kontrollimise aja, vormi ning hindamise põhimõtted teeb õpetaja õpilastele teatavaks trimestri algul.
- (5) Kontrolltöö on kõigile õpilastele kohustuslik.
- (6) Koolist puudunud õpilane teeb kontrolltöö järel õpetajaga kokku lepitud ajal. Tegemata töö fikseeritakse e-koolis „X“-ga. Kui töö on järel tehtud, asendatakse X hindega, näiteks 4.
- (7) Õpilasele, kes oli kontrolltöö toimumise päeval tunnis, kuid jättis selle mõjuva põhjuseta tegemata/esitamata, kantakse e-kooli sisse hinne „1“. Järelvastamine toimub õpetajaga kokkuleppel.
- (8) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindega „nõrk“.
- (9) Kui tulemust on hinnatud hindega „puudulik“ või „nõrk“ või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelvastamiseks või järeltöö sooritamiseks 10 tööpäeva jooksul.
- (10) Kui õpilane ei ole trimestri lõpuks nõutavaid hinnatavaid ülesandeid täitnud, arvestatakse märget „X“ nagu hinnet "1", mis tähistab nõutavate teadmiste ja oskuste puudumist.
- (11) Õpilasele, kes on koolist pikemat aega puudunud ja ei ole trimestri lõpuks nõutavaid kontrolltöid teinud, kokkuvõtvat trimestri hinnet välja ei panda. Talle antakse võimalus need ülesanded täita õpetajaga kokkulepitud ajal. Õppeaine trimestri hinne pannakse välja pärast nõutavate ülesannete täitmist.
- (12) Õpilasel on võimalik teha järeltöid osaliselt, vastavalt aine hindamise juhendile
- (13) Trimestri õpitulemuste omandamist kontrollivate kirjalike tööde (kontrolltööde) aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega ja märgitakse e-kooli kontrolltööde tabelisse. Põhjendatud vajaduse korral võib õpetaja töö toimumise aega muuta.
- (14) Tunnikontroll kontrollib paari eelneva tunni teadmisi. Tunnikontrolle võib teha igas tunnis. Tunnikontrolli toimumist ei pea õpetaja ette teatama.
- (15) Kirjalike tööde hinded tehakse teatavaks üldjuhul nädala jooksul.

(16) Trimestri või aasta lõpus võib õpetaja anda pikalt puudunud või oma hinnet parandada soovivale õpilasele üldistava töö kogu omandamata materjali kohta, mida arvestatakse kokkuvõtva hinde väljapanemisel.

7. Tasemetööde ja loovtöö korraldamine

(1) Tasemetööd ja üleminekueksamid võimaldavad õpilastel õpitud teadmisi ja oskusi süstematiseerida, oma huve ja võimeid määratleda ning arendada.

(2) Õpitulemuste omandamise kontrollimiseks viiakse läbi riiklikke tasemeõid järgmistes klassides: 3. klass – eesti keel ja matemaatika, 6. klass – eesti keel, matemaatika + mingi muu õppeaine (igal õppeaastal erinev).

(3) 8. klassis sooritavad õpilased läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, mis võib olla kirjalik, suuline või praktiline. Loovtöö teema kantakse lõputunnistusele. Loovtöö hindamine toimub vastavalt loovtööde korraldamise juhendile.

8. Emakeele kirjalike tööde diferentseeritud hindamine

(1) Diferentseeritult hinnatakse püsiva kirjaliku kõne puudega õpilase kirjalikke töid, kui õpilane saab regulaarselt logopeedilist õpiabi või kui õpetaja töötab temaga individuaalselt logopeedi nõuannete järgi.

(2) Kirjalike tööde hindamisel arvestatakse kirjutamisraskusele omaseid spetsiifilisi vigu vealiikide järgi. Ühte liiki vead loetakse üheks veaks.

9. Kokkuvõttev hindamine

(1) Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine trimestri hinneteks ning nende koondamine aastahinneteks.

(2) Trimestri hinne pannakse ka nendes õppeainetes, mida õpitakse ühe nädalatunniga õppeaasta jooksul.

(3) Õppeaine trimestri hinne pannakse välja vähemalt kolme hinde põhjal.

(4) Kui õppeperioodi keskel on õppeaine trimestri hinne (või –hinnang) jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde või -hinnangu väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk” (või antakse tulemustele samaväärne sõnaline hinnang).

(5) Õpilasele, kelle trimestri hinne on „puudulik” või „nõrk”, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, määratakse tugisüsteem, et aidata tal omandada nõutavad teadmised ja oskused.

(6) Õppeainete kokkuvõtavad trimestri hinded ja aastahinded kantakse e-kooli ja klassitunnistusele.

(7) Õppeaine aastahinne pannakse välja õppeperioodi lõpus.

(8)9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

10. Käitumise hindamine

(1)Õpilase käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis.

(2)Käitumishindega "eeskujulik" hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid eeskujulikult ja järjepidevalt.

(3)Käitumishindega "hea" hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ja täidab kooli kodukorra nõudeid.

(4)Käitumishindega "rahuldav" hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ja täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi, mistõttu ta vajab pedagoogide ja lastevanemate tähelepanu ning suunamist.

(5)Käitumishindega "mitterahuldav" hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, ei allu õpetajate ega lastevanemate nõudmistele. Õpilase käitumise võib hinnata "mitterahuldavaks" ka korduva põhjuseta puudumise korral või üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest.

(6)Käitumist hindab klassijuhataja koostöös aineõpetajatega.

(7)Aineõpetaja märgib e-koolis trimestri lõpus iga õpilase käitumise hinde, mis aitab klassijuhatajal teha lõplikku otsust.

(8)Põhikooliõpilase käitumist hinnatakse igal trimestril

(9)Käitumishinne märgitakse e-kooli, klassitunnistusele ja õpilasraamatusse.

(10)Käitumise aastahindeks pannakse "mitterahuldav" kooli õppenõukogu otsuse alusel. Selleks esitab klassijuhataja õppenõukogule põhjenduse.

11. Vaidlusküsimuse lahendamine

(1)Õpilase hindamisel koolis tekkinud eriarvamusi ja vaidlusküsimusi lahendavad õpilase või lapsevanema ettepanekul aineõpetaja, klassijuhataja ja/või direktor.

(2)Hinde pannud õpetaja on kohustatud selgitama hindamise põhimõtteid, korda ja hindakriteeriume ning põhjendama hinde õigsust ja nõuetele vastavust.

(3)Vajaduse korral vaatab vaidlusaluse küsimuse läbi kooli direktor.

(4)Kui õpilane või lapsevanem ei ole kooli juhtkonna või õppenõukogu otsusega nõus, võib ta pöörduda kooli õppe- ja kasvatustegevuse üle riiklikku järelevalvet teostava ametniku poole viie tööpäeva jooksul arvates otsusest teadasaamisest.

12. Õpilase järgmisse klassi üleviimise, täiendavale õppetööle või klassikursust kordama jätmise otsustamine

(1)Kokkuvõtivate hinnete alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.

(2)Põhikooli 1.-8. klassi õpilane viiakse üle järgmisse klassi, kui tema aastahinne on kas "rahuldav", „hea“ või „väga hea“.

(3) Õpilane, kelle käitumise aastahinne on "mitterahuldav", viiakse üle järgmisse klassi, kui ta õppeedukus on vähemalt kõigis õppeainetes kas "rahuldav", „hea“ või „väga hea“.

(4)Kõik "Toimetuleku riikliku õppekava" järgi õppivad õpilased viiakse üle järgmisse klassi.

(5)Kui õpilasele koostatud individuaalses õppekavas on sätestatud õppeaja kohta eritingimus, lähtutakse järgmisse klassi üleviimisel sellest tingimusest.

(6)Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestri hinnetest tuleks välja panna aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või samaväärne sõnaline hinnang.

(7)Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu.

(8)Täiendava õppetöö alguseks koostab aineõpetaja õpilasele töökava, kus märgitakse ära õppetundide aeg, käsitletav teema ja materjal ning hindamine (millal, mida ja kuidas hinnatakse). Teatis saadetakse koju.

(9)Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetel juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse. Hinne kantakse e-kooli. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu.

(10)Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

(11)Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamis õppeaines aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

(12)Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamis õppeaines aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või samaväärne sõnaline hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

(13)Põhikooli lihtsustatud õppekavalt üleminekul, samuti välisriigist tulnud õpilase üleminekul põhikooli riiklikule õppekavale otsustab kool õpilase teadmiste ja oskuste taseme järgi õpilasele individuaalse õppekava rakendamise vajaduse ning selle, millises klassis ta õpinguid jätkab.